

Índex

Introducció i hipòtesis 2

Part teòrica

La immersió lingüística. 4

Complex Cultural i Esportiu Montessori-Palau..... 10

 El mètode a la Secundària..... 12

L'estudi del català i el castellà al CCE Montessori-Palau..... 14

Part pràctica

Anàlisi dictats 25

Estudi de les famílies..... 26

Estudi de les faltes d'ortografia 28

Estudi detallat 32

Conclusions 48

Bibliografia..... 50

Introducció i hipòtesis

La llengua catalana, i sobretot l'ortografia, és un tema que m'interessa molt i per això cada vegada em fixo més en els aspectes que hi tenen relació.

Principalment em vaig adonar que existeix un problema amb el contacte entre el català i el castellà. Aquesta proximitat que existeix moltes vegades és un problema per molts nens i volia descobrir on era realment aquest problema, i com les escoles l'afrontaven.

Hi ha gent que escriu en català la paraula *edad* o *pabelló*, ja que en castellà s'escriu *edad* i *pabellón*, a diferència del català que ho escrivim *edat* i *pavelló*. Al tenir coneixement de les dues llengües, es poden causar alguns errors només per confusió entre ambdues.

Jo sempre he parlat en català, tant a casa com a l'escola, i no podia entendre com podia ser que hi hagués gent que fes aquestes errades ortogràfiques. Amb el pas del temps em vaig adonar que era senzillament perquè tota aquesta gent confonia les normes ortogràfiques catalana i castellana.

Per decidir finalment el treball que iniciaria, vaig passar per diferents fases. Inicialment no tenia aquesta idea per dur a terme el meu Treball Final de Grau.

Inicialment volia fer la comparació entre dues escoles, l'IES de Celrà i el CCE Montessori-Palau. Per proximitat i facilitat d'accés eren les perfectes per aquest treball. Un cop em vaig posar a recopilar informació em vaig adonar que era una magnitud d'informació massa extensa i que podria entrar en conflicte entre escola privada i escola pública i vaig decidir dedicar-me a estudiar només el CCE Montessori-Palau.

D'allà vaig prendre mostres dels dictats preparats d'alumnes de segon d'ESO i de segon de Batxillerat per tal de comparar-los.

Amb una fitxa de cada alumne, on podia saber quina era la seva llengua paterna i materna, i juntament amb un dictat en català i un en castellà, podria comparar els errors dels alumnes.

Necessitava tota aquesta informació per contrastar les hipòtesis que tenia des d'un principi:

- Els alumnes de segon de Batxillerat obtenen millors resultats que els alumnes de segon d'ESO.

- Els alumnes de família catalana obtenen millors resultats que els alumnes de família castellana als dictats en llengua catalana.
- Els alumnes de família castellana obtenen millors resultats que els alumnes de família catalana als dictats en llengua castellana.
- Els alumnes de famílies mixtes, lingüísticament parlant i les famílies estrangeres obtenen millors resultats en llengua catalana que en llengua castellana, ja que la llengua vehicular de l'escola és la catalana.

La immersió lingüística.

Durant més de 700 anys el català va ser la llengua oficial dels territoris on es parlava en català i era la llengua utilitzada per tota la població. Com a conseqüència de la Guerra de Successió Espanyola, l'any 1714, el català va perdre la posició de llengua oficial i els seus usos es van anar limitant als àmbits domèstics i, en alguna època fins i tot, de forma clandestina. Mentre el català perdia força, el castellà, de manera progressiva, es va anar consolidant com a llengua dominant.

El procés de substitució de la llengua no va ser curt, tot el contrari, va ser llarg i complex. Un període realment crític va ser el que va ocupar la dictadura franquista i va ser principalment a causa de quatre factors, a més de la contextualització que es pot veure a l'Annex 1:

- El notable flux d'immigració que va arribar provinent de la resta de l'Estat durant els anys cinquanta i seixanta.
- L'aparició dels moderns mitjans de comunicació, on la llengua catalana va tenir, durant molt de temps, prohibida qualsevol presència. Van convertir-se en un important instrument de pressió sobre una llengua ja en una posició social dèbil.
- La política de sistemàtica agressió contra tots els signes d'identitat catalans posada en marxa pels diferents governs franquistes.
- L'exclusió de la llengua d'un àmbit socialment tan important com l'escola.

Quan va acabar la dictadura franquista, el castellà era la llengua dominant a Catalunya i el català havia passat a ser una llengua minoritària. La totalitat d'habitants del territori coneixien molt bé el castellà, en canvi, tant sols una petita part d'aquest mateix, coneixia el català. A més a més la llengua castellana podia ser utilitzada en tots els registres i el català estava molt limitat.

Tot i que hi havia un estat de minorització de la llengua catalana, també hi havia la lleialtat i fidelitat dels catalanoparlants per no deixar perdre la llengua. Aquesta situació va donar tret de sortida al procés de recuperació de la llengua, coincidint amb el restabliment de la democràcia, la Constitució Espanyola del 1978 va establir la cooficialitat del català i el castellà a Catalunya, el País Valencià i les Illes Balears.

D'entre altres àmbits, aquest esperit de recuperació també va ser important a l'escola, especialment en els programes d'immersió lingüística que, basant-nos en el llibre d'Artigal (1989), veurem a continuació.

Un estudi adherit al llibre *Els programes d'immersió als territoris de llengua catalana*, basat en el cens de l'any 1991, afirma que de l'any 1975 al 1991 a Catalunya hi va haver un augment constant i bastant significatiu de comprensió, parla i escriptura en llengua catalana.

Modest Reixach¹ informa que el coneixement de la llengua era molt massiu pel que fa a la comprensió, 93% a Catalunya i un 85% a la resta de l'estat Espanyol. Referent a la parla, era un coneixement només majoritari. Finalment l'escriptura era el més minoritari i amb el que s'assolien els percentatges més baixos amb un 39% a Catalunya i un 21% global.

Tots aquests nombres es refereixen al coneixement i no a l'ús. És a dir que tota aquesta gent coneixia i sabia utilitzar la llengua catalana, però no tots ho feien de manera habitual. Si els percentatges ja no eren molt alts quant a coneixement, encara ho eren menys per a usos, per tant la llengua catalana era molt minoritària.

Es donava una situació de diglòssia que el català arrossegava del castellà per a la majoria de la població. Per raonar aquesta situació de diglòssia també es pot exemplificar a través dels mitjans de comunicació.

A Catalunya hi ha dos canals públics de televisió que emeten totalment en català, dos canals més polítics, que emeten algunes hores en català i tres canals privats que emeten només en llengua castellana. A la ràdio, el català ocupa un 33%, mentre que a la premsa diària, només arriba a 12% i al cinema representa un mínim 1.5%. Totes les altre emissions es fan en castellà.

Durant els últims 15 anys, autors diversos han fet estudis on alumnes de llengua minoritzada, en aquest cas el català, accedien a escoles de llengua socialment, econòmicament i políticament més forta. L'objectiu d'aquests estudis era detallar els components que permetessin explicar el perquè i el quan resulta beneficiós o no un canvi de llengua per als infants.

Al llibre de Josep Maria Artigal (1995: 18-22), es distingeixen tres tipus de variables a l'hora d'explicar perquè un canvi de llengua pot ser o no eficaç i perquè l'ensenyament d'una nova llengua pot comportar mecanismes resolutius als alumnes:

¹ www.gencat.cat

- L'estatus social de la llengua i cultura a la llar. Els alumnes amb una llengua i cultura socialment majoritàries poden accedir a un programa d'immersió amb suficients garanties d'èxit ja que els pot proporcionar un bon coneixement de la llengua de l'escola, que els serà molt natural a partir d'un ús real, funcional i comunicatiu.
- Les actituds dels alumnes envers la llengua de l'escola i els seus respectius motius per aprendre-la. L'actitud dels alumnes vers una nova llengua a l'escola i el conjunt de motivacions que aquests tinguin per adquirir-la són responsables de l'èxit o el fracàs del programa. Un programa o un canvi de llengua no pot venir mai imposat, ni ha de ser viscut per l'infant com un rebuig explícit o implícit de la seva llengua i cultura familiars. Els nens i les nenes als que se'ls aplica aquest programa han de poder usar la llengua de casa fins que ho desitgin, o ho necessitin, i els mestres, encara que no usin mai aquesta llengua, han de ser sempre competents per aprendre-la.
- És molt important garantir sempre la comunicació, és a dir, l'eficàcia de les interaccions en la nova llengua que s'estableixen a l'aula. Si el missatge en la nova llengua que arriba als nens és incompreensible, el procés d'ensenyament i adquisició d'aquesta llengua no serà possible. Els nens, a part de rebre la nova llengua de manera comprensible, han de poder utilitzar-la de forma satisfactòria.

Partint d'aquí, i com esmenta Artigal (1995: 21-23), una de les necessitats per la immersió és convertir aquesta nova llengua en un instrument per innovar i crear noves idees, més que posar un objectiu final per aprendre-la. Han de veure-ho com un mitjà per descobrir coses. D'aquesta manera l'atenció del grup classe queda focalitzada en el que es fa i no en la llengua amb què es fa.

Per entendre millor un projecte d'immersió lingüística s'ha de veure el context natural d'ús adquisició de la nova llengua que els mestres i els alumnes construeixen plegats.

Els tres punts esmentats anteriorment són necessaris però no suficients per poder realitzar amb èxit un programa d'immersió, ja sigui per enriquir una llengua o aprendre'n una de nova. El fet de poder escollir una escola amb un canvi de llengua no és sempre una decisió merament lingüística. S'hi ha de sumar el context social en el que

es desenvolupa i sempre unes intencions morals, personals i col·lectives. Existeix una relació de forces entre les dues llengües que es practiquen en una escola.

Els autors Josiane F.Hamers i Michel Blanc a *Bilingualité et bilingüisme*, publicat a Brussel·les l'any 1983, defineixen la immersió lingüística com una intervenció pedagògica en la qual un grup d'alumnes és escolaritzat en una llengua diferent a la seva habitual, la qual és introduïda posteriorment en l'escolarització. N'hi ha de dos tipus:

- Immersió precoç, si la segona llengua es comença a utilitzar de forma fluïda i com a mitjà de comunicació des del primer dia a l'escola.
- Immersió tardana, si la segona llengua és introduïda al cap d'un temps d'escolarització.

Es tracta de relacionar aquest sistema amb una voluntat d'escolarització bilingüe, que l'aprenentatge sigui en dues llengües, que degut a la creixent globalització cada vegada sigui més necessari. Una d'aquestes dues llengües és la familiar i pròpia de l'alumne i la segona és la que s'hi introdueix durant el currículum.

Actualment aquesta immersió ha estat i està essent aplicada en molts centres d'ensenyament. Majoritàriament es dona en localitats en les que hi ha dues llengües molt properes en contacte constant, en aquest cas el català i el castellà. Aquesta és una de les raons per les quals cada vegada és més necessari que les persones siguin capaces de defensar-se i que siguin competents en més d'una llengua.

La situació ha fet plantejar a sociòlegs i pedagogs la creació i la programació d'un estudi bilingüe. Des de la primera immersió lingüística, les experiències que se n'han derivat, cada vegada han estat més nombroses i exitoses.

Els embrions dels primers estudis que es van fer i presentar en congressos i fòrums internacionals quedaven molt influïts per la política i els esdeveniments que hi estaven relacionats. S'havien produït canvis de fronteres a Europa, per exemple. També s'havia produït el desmembrament de territoris nacionals amb llengua pròpia.

La primera valoració que va tenir aquest projecte d'educació bilingüe va ser negatiu, ja que es considerava el bilingüisme com un mal menor i sense massa importància.

A partir del 1960 les opinions van canviar considerablement degut que van sortir diversos estudis empírics que desmentien que el bilingüisme pogués tenir efectes

negatiu. S'hi sumava que l'ensenyament en una segona llengua als alumnes podia ser millor, o donar millors resultats que l'ensenyament anterior i tradicional.

Aquests primers estudis van ser obra de Lambert (1972: 297-122) i de Balkan, (1970: 125-130). El més notori i transcendent moviment va ser el de l'escola Saint Lambert, al Quebec, que va ser el que va donar nom a la immersió ja que en aquell moment aquesta localitat patia un conflicte entre l'anglès i el francès. La major part de la població reivindicava l'ús del francès en una població majoritàriament anglosaxona. A partir de l'experiència viscuda en aquesta escola, en van sortir uns resultats positius i favorables, degut a que esmentaven un millor coneixement lingüístic i avantatges en desenvolupament intel·lectual dels nens.

Es va demostrar, doncs, que els alumnes que són competents en dues llengües eren més capaços d'aconseguir millors resultats que els que només tenien coneixement d'una llengua, en proves verbals o d'intel·ligència.

Lambert (1978: 167-177) afirmava que “en aquella comunitat en què hi ha un desig estès i conscient d'aconseguir una societat bilingüe o multilingüe, cal donar prioritat en els inicis de l'escolaritat a la llengua o llengües que tenen menys possibilitat de desenvolupar-se”, i va fer dos tipus de distincions:

- El bilingüisme additiu. És el que incorpora la nova llengua sense deixar de banda la llengua natal dels alumnes.
- El bilingüisme substractiu. És el que s'incorpora de manera precoç, és a dir des del primer dia, i trepitja completament la llengua natal dels alumnes.

Tots aquestes projectes, totes aquestes experiències i propostes d'immersió lingüística tenen el mateix objectiu. L'única intensió que busquen aconseguir és que als alumnes puguin assolir, de la més ràpida i la millor manera, l'aprenentatge eficaç que no és la seva en alumnes de qualsevol edat.

Es creen unes estratègies i uns sistemes, que han estat molt diferents en els diversos projectes que s'han dut a terme fins avui, per tal de posar les màximes facilitats als alumnes per l'aprenentatge i la consolidació de l'adquisició d'una nova llengua. Pot ser que només la trobem aplicada en alumnes de forma individualitzada, però en d'altres ocasions, també es provoca en forma de grup classe i en adults.

En vista que els projectes s'han anat intensificant i augmentat i que, en cada cas se li ha donat la forma desitjada per aconseguir diversos objectius, que Ribes a la Tesi

Doctoral de 1993 divideix en tres blocs, seleccionats a *Els Programes d'immersió als territoris de llengua catalana*:

- La immersió es pot donar per la voluntat de les persones d'enriquir-se culturalment i per aquesta raó hi ha el desig d'adquirir una nova llengua. Es pretén, a curt termini, aconseguir tenir el màxim nivell de comunicació d'aquella nova llengua estrangera. En alguns casos, es combinen les classes amb períodes de residència en el context d'ús normal i continuat de la llengua que es vol aprendre. Degut a la intensificació d'hores per aquest aprenentatge, creixen favorablement els resultats.
- La immersió pretén obtenir que els estudiants siguin competents amb la nova llengua, dominant en aquella localitat, i que l'alumne no coneix ja que està familiaritzat amb una llengua minoritària. D'aquesta manera, li permet a l'alumne una millor integració social i cultural. També situem en aquest bloc l'aprenentatge de les llengües oficials dels països industrialitzats per part de la recent immigració. L'aplicació de la nova llengua només es dona a l'escola i hi ha una implicació per part del governs i es desenvolupa en els centres escolars i afecta a tots els alumnes o un sector concret.
- La immersió, en aquest cas, té per objectiu assolir de la manera més ràpida possible per ser competents en l'ús de la llengua en l'espai que li és propi i evitar-ne l'extinció. Per tant es busca que una persona no autòctona sigui capaç de dominar la llengua dominant d'aquell lloc, encara que ell parli una llengua minoritària.

En tots aquests casos, està pensat per enriquir l'educació en dues llengües perquè és un sistema pensat per a tota la població i no només per la gent que parli i domini una llengua que es troba en minoria. Per tant, l'objectiu més primordial és aconseguir que els alumnes siguin capaços de dominar les dues llengües que conviuen en aquella localitat.

Complex Cultural i Esportiu Montessori-Palau

El Complex Cultural i Esportiu Montessori-Palau es presenta d'aquesta manera a la seva pàgina web: *El CCE Montessori-Palau és una escola privada no concertada, ubicada a la ciutat de Girona, que va néixer l'any 1967 a partir d'un projecte d'educació: oferir a les famílies una escola nova, que fos el marc ideal per al desenvolupament físic, intel·lectual i humà dels seus fills.*

Els fundadors del nou centre, que convertia l'Escola Montessori de Girona en CCE Montessori-Palau, van ser Lluís Julià Ventura i Maria Barnadas Rigau. La seva idea era traslladar el centre als afores de la ciutat per mantenir el contacte directe amb la natura i així ho van fer. Tot això per buscar un model d'escolarització mixta que contingués cultura i esport en l'educació dels seus alumnes.

L'any 1991 van experimentar un gran creixement tant en alumnes com en la qualitat de les infraestructures gràcies als bons resultats obtinguts amb aquesta nova metodologia. D'altra banda, es va apostar per implantar un nou mètode pedagògic, avui conegut amb el nom de Pedagogia Montessori. Aquest nou canvi va requerir la formació de tot el personal docent amb la certificació de l' AMI².

El mètode Montessori consisteix en posar més atenció en donar materials adaptats als alumnes i que els despertin els sentits, i tècniques de treball que ajudin a treure el màxim profit. D'aquesta manera, l'alumne es pot formar de manera intel·lectual i personal. Pretén fer créixer el nen feliç i fort. Es dóna molta importància a la llibertat i la independència personal. El que és vertaderament important és el que el nen pot descobrir i coneix individualment dins seu i realitzar unes tasques de manera autònoma. Una llibertat que té uns límits que imposa el professorat quant al respecte i a l'autocontrol per crear un bon ambient de treball.

Maria Montessori³, doctora que donà nom al mètode, afirma que el silenci també és un exercici d'autocontrol i ajuda a aconseguir tranquil·litat a l'hora de realitzar una tasca. Cada nen té la llibertat d'escollir amb quin material vol treballar, uns materials

² Association Montessori Internationale

³ <http://www.montessori-ami.org/>

que estan distribuïts d'una manera determinada per l'aula i que permeten que el nen es pugui moure per on vulgui de l'aula descobrint nous materials i investigar.

L'AMI va ser fundada per la mateixa Maria Montessori l'any 1929. És un organisme que s'encarrega de la formació de guies Montessori i és l'única en tot el món. Un dels requisits fonamentals passa per un període d'observació i pràctiques per poder assolir la capacitat del personal necessàries.

Es duen a terme diverses reunions i convenis a diferents indrets del món on l'AMI controla que els seus continguts siguin els correctes i els millors, que només poden ser impartits per un professorat que hagi rebut una formació específica. Aquest control ve concedit per un Comitè Pedagògic.

Al CCE Montessori-Palau, tot l'equip docent que treballa a les aules del centre ha obtingut aquesta titulació de l'AMI per ser guies. A part de rebre aquesta formació, regularment l'escola organitza setmanes de revisió per part dels formadors de l'AMI i es fan *Refresher Courses* dirigits per la mateixa associació.

El seu lema és: *Ad virtutem discendo*, que significa *Cap a la virtut tot aprenent*. Així és com aquest centre entén l'educació. Es promouen les qualitats de persona en cada alumne, com ésser únic i provoquen que sigui l'alumne que descobreixi les seves potencialitats en ell mateix.

Des del centre, fomenten les capacitats de treball i d'aprenentatge en l'alumne, però com que des de l'escola no es pot arribar a tot arreu, l'equip directiu i docent del centre es troba a la disposició de tots els pares per tal de poder remar a la mateixa direcció a casa i a l'escola i, per tant, posant les coses fàcils als alumnes de cares al seu futur.

Es prioritza l'autoconstrucció de l'ésser humà a partir del contacte amb l'entorn, com deia la Dra. Montessori. Aquest és el procés d'adaptació i humanització que acompanya l'alumne en el seu creixement i que ajuda a crear la pròpia personalitat de l'individu com a ésser únic i irrepetible.

"Nadie puede ser libre a menos que sea independiente; por lo tanto, las primeras manifestaciones activas de libertad individual del niño deben ser guiadas de tal manera que a través de esa actividad el niño pueda estar en condiciones para llegar a la independencia." Maria Montessori. ⁴

⁴ <http://www.montessori-ami.org/>

Els espais físics també estan pensats i preparats de manera diferent i resolent les necessitats de cada etapa. És un ambient que els mateixos alumnes es gestionen, amb l'objectiu que se sentin l'espai com a propi i se sentin de la manera més còmode i dinàmica per fomentar el seu aprenentatge.

El mètode a la Secundària.

El mètode és diferent a totes les etapes de l'escolarització per als alumnes Montessori, però el treball està centrat a la Secundària. Per veure el funcionament del mètode des d'Infantil fins als cursos inferiors a Secundària, es pot anar a l'Annex 2.

Treballen, en la majoria de les assignatures, en grups cooperatius. Es tracta de treballar en grups de quatre persones. Una d'elles s'encarrega de moderar i que regni el silenci dins el grup, que hi hagi un ordre, li diuen el moderador. També hi ha un secretari. Aquest, quan s'ha de fer un treball de grup, és el que s'encarrega de presentar el text definitiu. Tots fan el treball però, el que es presenta al professor, és el que ha escrit el secretari. Un altre dels membres del grup és el coordinador, la feina del qual és repartir la feina que cada un dels alumnes de grups ha de fer en un treball. Per últim, el coordinador. Aquest és el que mana.

Aquests grups de quatre alumnes els decideix el tutor de la classe, però el càrrec que té cada membre del grup l'escullen els mateixos components d'aquest. Els grups cooperatius canvien durant el curs i el termini de temps que duren el decideix el tutor. Va a criteri del professor. Afirmen que aquests grups estan formats per dues persones amb notes de mitjana alta i dues persones de mitjana de notes no tan alta, per tal que els grups siguin heterogenis.

Una de les tècniques de treball cooperatiu que utilitzen és la "**Tècnica del llapis al mig**": els donen un tema a tractar sense cap tipus d'apunt ni cap ordinador, ni llibre amb el qual poder-se informar. Aquest tema s'ha de discutir entre els membres del grup. Quan creuen que han arribat a un acord sobre aquest tema, prèviament donat pel professor, cada un dels components del grup agafa el seu llapis i escriu el que ha entès del que s'ha parlat al grup, sense compartir-ho amb els companys. Cada alumne entrega els seus apunts al professor i aquest els posa una nota individual d'aquest tema.

Una altra tècnica és "**Grups d'experts**". Cada grup cooperatiu, de quatre persones, té quatre temes diferents donats per el professor. Un cop hi ha els temes sobre la taula, cada persona estudia sobre un d'aquests temes, el que li ha tocat. Després

d'haver estudiat i aprofundit en el tema, es troben tots els membres dels altres grups cooperatius que han estudiat aquest mateix tema. I així amb tots els temes. Un cop t'has ajuntat amb les altres persones i has ampliat sobre el tema que t'ha tocat, tornes al teu grup cooperatiu inicial i expliques als altres membres del teu grup la informació que has recaptat, per tal que tota la classe tingui coneixements sobre el tema que t'ha tocat estudiar a tu. D'aquesta manera tota la classe tindrà aproximadament la mateixa informació sobre tots els temes que s'han tractat.

El quart mètode que utilitzen durant l'educació secundària obligatòria és l'«**ABP**»⁵. El professor els passa un paper a tots els alumnes de classe, on hi ha unes anotacions específiques sobre un tema. A partir d'aquest paper, ells han de fer una pluja d'idees on hi hagi el que han trobat més rellevant, és a dir, el que han d'estudiar sobre aquell tema. A partir de la pluja d'idees, fan unes hipòtesis sobre el que creuen que han entès sobre les idees plantejades. Es marquen uns objectius finals. Dins els grups cooperatius, es divideixen aquests objectius escollits i cada membre n'estudia un. Un cop estudiats, aprofundits i adquirits, el professor els dóna una sèrie d'objectius claus i obligatoris que, si ja els tenen, els han d'ampliar i si no els tenen, els han d'estudiar.

Amb aquests objectius, es fa un treball autònom ja sigui ampliant els objectius que ja tenien, o buscant-ne de nous. Finalment, es posen en comú els objectius que cada membre ha estudiat. Un cop s'ha parlat dins el grup, cada persona posa una nota als seus companys de grup i també s'avalua ell mateix, amb una pauta establerta per el professorat. La nota final de cada membre del grup surt de la valoració que han fet d'ell els altres membres, que fa mitja amb la nota que li posa el professor, a partir de l'observació que ha fet durant les sessions de classe que ha durat aquell tema. Aquest és un procés que acostuma a durar entre quatre i sis sessions, depenent de l'envergadura del tema.

⁵ Aprenentatge Basat en Problemes

L'estudi del català i el castellà al CCE Montessori-Palau

He tingut la sort de poder fer una entrevista a en Lluís Saló, representant de l'equip directiu a l'etapa de Secundària i el Batxillerat, i he pogut parlar específicament del pla d'ensenyament en llengua catalana i en llengua castellana. L'entrevista està transcrita textualment i es poden veure les preguntes a l'Annex 4.

Amb el mètode Montessori es busca que, a partir del material, hi hagi un impacte amb l'àmbit dels sentits per tal de treballar el concepte de base. Per treballar la part sensitiva de la llengua, es comença per les lletres de paper de vidre, després l'alfabet mòbil. Primer amb la llengua materna i, quan ja s'ha assolit, ja es pot començar a treballar amb les llengües alternatives, com el castellà.

A l'etapa de primària, amb tot el procés de material que ja hi ha, en concret en aquesta escola Montessori-Palau, s'intenta parlar una setmana en català i una setmana en castellà. Això va obligar a buscar que tots els materials, que actualment ja hi són, hagin d'estar doblats amb l'idioma. És a dir, que hi hagi exactament el mateix en català que en castellà.

Al Montessori, a l'etapa de primària planteja projectes integrats, és a dir, no es treballa només la llengua explícitament durant unes hores, sinó que s'utilitza la llengua per treballar la geografia, la història, les ciències naturals... Per tant es necessitava que l'ús comunicatiu de la llengua es pogués utilitzar tant en català com en castellà, durant un període de temps llarg. Això va fer necessari, que durant l'etapa de primària, hi hagués una setmana en català i una setmana en castellà.

El salt qualitatiu a la primària és que els coneixements de base de la gramàtica s'estudien tots perquè es fan les nou caixes de gramàtica, que són tota la morfologia de base. A més a més d'això, amb la sintaxi també s'havia iniciat ja a educació infantil (amb les fletxes), sobretot d'entendre la morfologia relacionada, en aquest sentit, amb el significat de l'oració. A partir d'aquí, utilitzant aquesta mateixa simbologia, es va avançant al llarg de tota la primària per arribar a fer una anàlisi sintàctica d'una oració, d'una manera completa.

Això no vol dir, que malgrat el material Montessori arriba a fer les coordinades i les subordinades, s'arribi a fer tot. Quan s'ha ensenyat d'una manera en català, en

castellà és exactament el mateix, l'única cosa que canvia són alguns nexes, expressions determinades, etc. Actualment incorporant també en anglès, està tot estructurat de manera similar.

Al començar la secundària, es planteja als alumnes la gramàtica dividida en quatre blocs i es treballen de manera exhaustiva, tant en català com en castellà. Es fa a partir d'un mètode pròpiament dissenyat i es tracta d'intentar aconseguir que els alumnes repassin tota la gramàtica, tant a primer com a segon d'ESO, dues vegades, per tal de consolidar tot l'aspecte gramatical. És a dir, que no hi hagi cap dubte sobre gramàtica quan un acabi a segon d'ESO.

A tercer d'ESO, l'únic que s'hi afegeix és el tema de les subordinades i tot el que té a veure amb la part més complexa de l'oració. Alguns recursos literaris, que pot ser no s'han fet a primer i a segon, es fan a tercer. Però a partir d'aquest curs ja no s'estudia pròpiament la gramàtica. Actualment a quart ja només es fa pràctica d'això, molt d'ús comunicatiu i es comença a treballar la literatura.

En castellà es treballen amb el mateix sistema. Són es mateixos quatre blocs, que es van dissenyar en català.

El procés aproximadament és d'un mes per cada bloc. Al principi del mes l'alumne fa una prova inicial en la qual es veu el seu nivell. A partir d'aquí, té un mes per posar-se a nivell i al final del mes, es torna a fer la prova. Si la prova, la millora o la fa bé, ja ha superat el bloc. Voldrà dir que la següent vegada que ho hagi de tornar a treballar, perquè es treballa dues vegades, si això ja ho té superat, només haurà de repassar-ho i demostrar al principi que ho domina. D'aquesta manera pot dedicar la resta del mes a treballar altres aspectes en els que tinguin dificultats en aquell moment.

La llengua en si mateixa, és un tema que, perquè sigui atractiu, es necessita partir de la literatura, encara que sembli una tonteria. És a dir, si es vol aconseguir que realment la llengua tingui un atractiu, s'ha de fer a partir de textos literaris i analitzar-los d'una manera determinada, que l'alumne acabi descobrint que tenen una riquesa molt interessant d'analitzar.

Si, en canvi el que es fa es treballar la gramàtica per si mateixa, la morfologia per si mateixa, o només treballes tècnicament la llengua, es fa més feixuc. Per tant, el que s'ha intentat és separar la part de gramàtica de la part d'ús comunicatiu, però sempre intentat agafar textos que els permetin treballar la gramàtica i fer de l'ús comunicatiu una cosa més creativa, més vivencial i més actual.

Per tant, perquè el nen/a d'infantil se senti cridat, encara que no té gaire problemes, perquè el d'infantil ho troba tot apassionant, però el de primària necessita fer-ho d'aquesta manera.

A secundària els temaris tenen una estructura molt clara, però amb aquest nou model dissenyat, facilita molt que els alumnes sàpiguen que tenen un temps determinat en el que fan tota una part més creativa de la llengua, que és de l'ús comunicatiu. En canvi tota una altra part de gramàtica que, com que està definida per programa i és molt ràpida i intensa, fa sentir a l'alumne que està fent un treball de cursa, per tant se sent molt cridat a tirar endavant.

A primària hem vist que es feia una setmana en català i una setmana en castellà. A secundària es reparteix el nombre d'hores de la setmana, més o menys perquè, a nivell d'ús vehicular de la llengua, que puguin escoltar amb l'idioma més estona. La repartició és, de primer a tercer d'ESO són entre 13 i 16 hores de català a la setmana, de 9 a 10 hores, però poden arribar a ser 12 o 13 hores si fan reforç, de castellà a la setmana (naturals, matemàtiques i la llengua castellana), unes 6 hores d'anglès i 3 hores de francès.

El Montessori-Palau és un centre que, majoritàriament, per la part que es mou, es parla molt en català. El castellà és una llengua bastant poc utilitzada en l'àmbit familiar, a no ser que tinguis un familiar que parla la llengua. Per tant, perquè utilitzin el castellà de manera fluïda i normalitzada, perquè una cosa és que la coneguin i l'altra és que la sàpiguen utilitzar de forma correcta, utilitzen espais on l'alumne realment hagi d'interactuar parlant en castellà.

A partir de quart d'ESO ja no es fa perquè les matèries ja són cada vegada més específiques, el temari i el vocabulari que requereixen, també i, per tant un alumne es desenvolupa millor amb la seva llengua natural, o amb aquella que se sent més bé.

A primària, al que es dona més importància per la llengua és l'eficiència lectora, la capacitat de llegir i comprensió, a un ritme prou ràpid. S'utilitzen uns paràmetres externs de l'Alexandra Galí, que parla sobre la velocitat lectora, quantes paraules has de llegir per minut i, a partir d'aquí, es fan unes preguntes per anar veient si s'ha entès.

També s'han fet unes proves internes per anar graduant els alumnes i anar veient l'evolució que fan des de petits fins a arribar a sisè de primària i, que ara s'allargarà fins a tercer d'ESO.

Aquesta graduació de l'eficiència lectora és la prioritat. Es consolida o s'acaba amb un programa específic que hi ha a tercer d'ESO, que es diu velocitat lectora.

Aquest programa busca aconseguir, que en castellà, els alumnes adquireixin el màxim de velocitat possible i que entrenin una petita tècnica per millorar la seva velocitat. Això es fa fins a tercer d'ESO.

Es proposa la lectura de llibres i es treballa de l'hàbit diari de lectura. Caldrà però replantejar-se aquest exercici ja que competim amb les noves tecnologies. Tenen un gran atractiu per als petits i complica el fet d'arribar a casa i posar-se a llegir un llibre per entretenir-se. A partir d'aquí, hi ha el problema de l'estímul constant per l'aprenentatge d'una lectura eficaç.

L'eficiència lectora és una prioritat, es pot veure perquè a tota la primària, l'única cosa que es demana com a obligació de fer de deures a l'escola és llegir a casa. Després ja ve tota la resta de la llengua com la capacitat d'expressar-se correctament per escrit, i com que és correctament significa que tant a nivell de cohesió com coherència o a nivell d'estructura, però també a nivell ortogràfic. Primer eficiència lectora, després expressió escrita i després expressió oral.

L'expressió oral va guanyant importància a mida que es van avançant cursos. En canvi l'escrita comença des de petit, paral·lelament amb l'eficiència lectora fins a arribar amunt.

No es coneixen exactament els nivells que s'obtenen. Hi ha unes proves externes, les competències bàsiques que de moment surten bé a primària, excel·lents a secundària i molt bé a batxillerat

En els últims anys s'ha aconseguit que els alumnes llegeixin més, perquè amb la nova estructura de la gramàtica que es presenta a ESO, permet més lectura. L'estructura de Montessori a primària que fa que els alumnes puguin llegir a la classe mateix i que, per tant, la lectura és un tema molt potenciat també. Actualment cada aula de primària té molts volums de llibres de lectura, hi ha centenars i centenars de llibres per aula. Tot això està pensat per animar els alumnes a llegir.

Es pretén aconseguir que siguin lectors, si s'aconsegueix o no, depèn molt de les eines tecnològiques. Ajuda molt si a casa també són lectors. No se sap si amb tots els casos s'aconsegueix que acabin essent bons lectors. Es considera que l'alumne que acaba segon de Batxillerat hagi agafat hàbit de lectura. En canvi si a un alumne no acaba tot el procés i el talla abans que s'acabi el ritme, pot ser no tots hi arriben.

El pla d'ensenyament de la llengua catalana i la llengua castellana és el mateix. A partir d'infantil sí que hi ha un petit moment a l'inici que es fa sempre amb la llengua

materna per l'ensenyament sobretot, de la lectura i l'escriptura, però a partir d'aquí es va fent sempre paral·lel.

Un cop es passa a Secundària i Batxillerat l'única diferència que existeix és que els primers tres cursos de Secundària, la llengua catalana passa a estar integrada en projectes humanístics. Per tant, tot el que és de l'àmbit de les humanitats és llengua catalana barrejat amb la resta, això vol dir que hi ha projectes integrats, en canvi en llengua castellana només és una llengua d'especialitat. Tot això només en l'aspecte que respon a com s'expressen i com utilitzen la llengua, no en canvi, a l'hora de tractar amb la gramàtica, que això és exactament idèntic.

A primària funciona com tota la pedagogia Montessori. El guia presenta un material als alumnes. El presenta no perquè el nen o nena l'entengui, si no perquè el nen sàpiga com ha d'utilitzar aquell material. Aquest és l'objectiu. L'alumne fa pràctica d'aquest material i se suposa que fent aquesta pràctica, anirà entenent el concepte que hi ha darrere, ja que en veurà exemples i més exemples. Amb aquesta pràctica i exemples que el nen va veient, arribarà el dia que el professor li explicarà la categoria superior, on es veurà si domina la categoria anterior. És en aquest moment quan es comprova que l'alumne sap allò que li ha treballat.

A secundària, en canvi, té un matís de diferència en els primers tres cursos. La idea és que el professor al principi els fa fer una prova als alumnes d'aquells aspectes de la gramàtica del bloc que toca en aquell moment. Per exemple, un bloc en el que es treballa la morfologia, per tant es pregunten totes les categories gramaticals que teòricament ja saben de primària, perquè ja s'han treballat, per veure si els dominen. Es fan una sèrie d'exercicis amb els que es comprova si es domina aquest tema, per exemple si l'alumne és capaç de detectar adverbis, conjuncions, verbs, articles en un text, entre altres coses. Amb aquesta prova, es pot veure d'on parteix cada alumne en aquell aspecte.

La prova està pensada perquè si l'alumne treu un 7 o més, significa que domina el tema. Si no arriba al 7 en aquesta prova, vol dir que segurament s'ha de repassar o que hi ha coses ha anat oblidant o que encara no ho té ben dominat. A partir d'aquest moment, hi ha tot un seguit d'exercicis preparats amb un ordre determinat perquè l'alumne pugui començar pel primer, però pugui anar-los saltant en funció de la necessitat que tingui. Si veu que els exercicis d'adjectius ja els domina, no cal que els faci tots, pot passar a exercicis de verbs, per exemple.

Aquests exercicis són autocorrectius, per tant l'alumne va veient si necessita més pràctica d'aquell tema, o ja el domina i se'l pot saltar. Quan arriba el final del mes, es torna a fer una prova d'aquest mateix bloc. Si l'alumne ha fet un 7, vol dir que ja ho domina, i si no fa el 7 es considera que encara no ho té assolit.

Són quatre blocs de gramàtica i tenen aproximadament un mes de duració cadascú. Són quatre mesos, però són doblats, per tant és un any sencer i el segon any de Secundària, són quatre blocs més doblats, també un any sencer.

A tercer d'ESO es torna a repassar, però com que ja s'ha fet a primer i a segon, se suposa que els nens ja ho han de dominar. Els exercicis cada any són una mica més complicats, però a tercer s'hi afegeix la part de sintaxi de nivell més superior i alguna part de gramàtica que no s'hagi fet. Això es fa igual en català i en castellà.

El funcionament a la classe fins a tercer d'ESO és que els alumnes estan distribuïts en grups de quatre persones. Quan se'ls ha de presentar alguna cosa, com per exemple el complement directe de pronom feble, perquè no han vist mai com funciona, el professor es reuneix amb una taula més o menys ovalada on hi caben uns 14 o 15 alumnes, que seria la meitat del grup classe.

Un cop això ja està superat, es posen a treballar amb els grups de quatre, els blocs que es practiquin en aquell mes, en funció de la complexitat. La funció del professor és anar passant per cada grup i atendre els dubtes i les inquietuds que té cada alumne a l'hora d'afrontar aquells exercicis.

Es fa en grups de quatre perquè l'atenció, al ser tan individualitzada, fa que tots els alumnes s'atreveixin a poder preguntar dubtes. Si això es fa en grups nombrosos, pocs preguntarien i no s'adonarien si realment ho dominen o no. El professor necessita comprovar que cadascú va al seu ritme. Si hi ha un alumne que va molt endavant, ell pot seguir tirant endavant, mentre els altres van al seu ritme. Això també et permet atendre aquest contacte afectiu que s'ha de tenir amb l'alumne perquè se senti tranquil i còmode a l'hora d'anar preguntant els seus dubtes, en el dia a dia.

Ja no hi ha la classe teòrica en la que s'explica a la pissarra i que els alumnes estan al voltant. En els cursos fins a tercer d'ESO la classe magistral ja fa temps que s'ha eliminat, només es fa una presentació curta. Als cursos superiors sí que es continua utilitzant el model més clàssic, però com que els alumnes vénen molt entrenats a treballar en grups, es continuen situant d'aquesta manera.

A partir de quart d'ESO, el programa canvia. En català té un camí que acabarà fins a segon de Batxillerat, en el qual es treballa tot el tema de pronoms febles i tots els

àmbits que s'hagin de treballar bé i, en canvi, en castellà té un altre recorregut. No és molt diferent, però les particularitats pròpies d'una llengua i l'altra són tractades de manera diferent.

Hi ha alguns professors que es van formar a Cleveland, a Jersey, i que varen portar un model de com programar la gramàtica des d'un enfoc com l'explicat i que ha estat amb el que l'escola s'ha basat. Es basa en fer unes presentacions, a continuació fer unes activitats dirigides i finalment uns projectes d'investigació.

S'ha anat tendint a reduir totes les matèries a aquest àmbit de programació que fa que sigui més interactiu i fluid, permet més la diversitat i fa que els alumnes, cada quatre o cinc setmanes, saben que han de passar un repte i que, per tant, tenen aquest període de temps per preparar-ho.

Amb aquest procés es treballa molt l'autonomia, la iniciativa, la capacitat de gestionar-se ells sols, la seva capacitat d'estar atents al que han de fer i no al que fa el del costat. Tot això, està molt ben estructurat i pensat.

Hi ha algunes coses que s'han canviat en els últims anys. Una és la rastellera d'exercicis. La idea de dir que l'únic mètode que hi ha per aconseguir que l'alumne aprengui alguna cosa és que facin fer moltes frases i molta pràctica. No es pot dir que sigui un mal mètode, perquè la repetició va bé, però el millor mètode no passa per aquí.

El millor mètode passa perquè quan l'alumne afronti una sola frase, amb una sola oració o sol exercici, l'hagi d'afrontar d'alguna manera, ja sigui sol, o bé, amb una tècnica d'aquestes cooperatives, que l'obliga plantejar-se dubtes. Si no li despulles el dubte, aquest pot quedar amagat per més mecànica que faci, perquè la mecànica la pot copiar o pot aprendre un petit procés de resoldre un tema, d'una manera pràctica, però que a l'hora de la veritat, no es pot veure si realment ho ha entès o no. Hi ha molts alumnes que han après coses de gramàtica de forma mecànica i que significa que no hi ha un aprenentatge real, perquè davant d'una situació nova no sabran com afrontar-la.

Per tant, es necessita aprendre des d'aquest enfoc. S'ha canviat la metodologia de fer exercicis, el que tenen són exercicis molt concrets, molt clarificadors, i que fan que l'alumne, en un moment determinat, entrant amb el professor que volta per la classe, o amb les tècniques cooperatives, constantment estigui dient i veient què sap fer i en què necessita ajuda, és el moment en què s'aprèn.

Els resultats externs de moment són bons. Constantment es fa autocrítica, en reunions d'equip directiu, per exemple es parla constantment de com poder saber que la

pràctica que fan els alumnes a primària, d'allò que se'ls ha presentat és suficient com perquè realment dominin bé el següent material i que el concepte l'hagin entès.

El sistema del professor és fer una presentació del segon pas i ja sap veure si l'alumne ha entès el primer. Per exemple amb les nou caixes de gramàtica, presenta primer el nom, després pot presentar l'article i quan presenta l'article ha d'estar fent referència al nom, per tant ha de comprovar si el nom ja el domina. Després pot presentar l'adjectiu i el mateix quan presenta l'adjectiu, comprova si domina el nom i l'article, i així fins a la novena caixa de gramàtica.

A vegades aquesta comprovació, si el professor va molt per feina, se la pot saltar perquè només fa presentacions, llavors és quan no s'acaba d'aprendre bé. A la vegada, si es fa una presentació en la que es vol fer la comprovació del que acaba d'explicar, l'alumne perd la il·lusió de treballar amb aquella caixa de gramàtica, perquè veu que ja ha captat que ho ha entès, i per tant, no troba sentit en treballar amb aquell material.

Per tant, s'ha de fer molt ben fet, aplicar la metodologia, la pedagogia amb el rigor que s'escau és clau del l'èxit del sistema. Amb això, encara ara es busquen molts indicadors del sistema per poder graduar bé quin és el moment en què realment es pot dir que l'alumne aprèn, i que l'alumne ha consolidat el que ha après.

Si no es fa en aquell moment, si no es troba aquell indicador, pot resultar un petit engany. L'examen no sempre és un reflex directe de l'aprenentatge, és un reflex directe del que l'alumne és capaç d'evocar en aquell moment, allà. L'aprenentatge es veu quan escriuen una redacció i es veu que no hi ha faltes d'ortografia, o que hi ha una bona utilització de l'apòstrof en el moment de posar el pronom feble, o que s'ha fet un bon ús del punt i la coma en les frases.

Quan s'observa que això s'utilitza habitualment de manera correcta, vol dir que l'aprenentatge s'ha consolidat, però per fer això es necessita buscar indicadors en el procés, quan el professor ho va ensenyant, que demostrin que realment allò s'ha fet bé.

Per poder posar en pràctica tota la teoria que he explicat a la part teòrica he treballat a partir de dos dictats, un en català i un en castellà. Cada dictat tenia unes paraules rebuscades que vaig considerar que podien causar algun dubte. És a dir, al dictat en llengua catalana hi ha paraules que poden crear confusions perquè tenen molta semblança amb la mateixa paraula en llengua castellana, com per exemple la paraula *pavelló*, que en català s'escriu amb *v* i en llengua castellana s'escriu amb *b*. De la mateixa manera que al dictat català hi ha paraules d'aquestes, en el dictat en llengua castellana, també hi són. Es poden veure algun dels dictats a l'Annex 5.

El dictat en llengua catalana:

“Aquesta tarda he anat a veure els meus **avis** i m’han dit que **s’havien** comprat un gos **esvelt** que **portava** un **cascavell** al coll. L’àvia havia preparat un préssec en **almívar meravellós**. Com que no hem pogut sortir de casa, ens hem **avorrit** molt i fèiem **proves** amb els **mòbils** per **avaluar** la memòria dels avis. També els hem **gravat** arreglant una **avaria** del cotxe al **garatge**. Ens ha visitat un **estranger** de trenta anys **d’edat**, que s’havia regirat un **turmell muntant a cavall** i ens ha dit que **des de** feia vuit anys **practicava** aquest esport i mai abans li havia passat res. L’animal **devia haver** trepitjat alguna **línia** molla que l’havia fet relliscar, perquè aquell entrebanc no era normal. S’havia de recuperar ràpidament perquè aquella mateixa vesprada tenia una **assemblea** amb la seva **associació** de veïns a la **taverna** per la **venta** del tercer pis del bloc.”

En negreta hi ha totes les paraules que podrien causar algun tipus de dubte i a continuació hi ha una taula en la que es pot veure la paraula com s’escriu en català i en castellà, per veure on es podien confondre a l’hora de fer el dictat.

En català	En castellà	En català	En castellà
Avis	Abuelos	Edat	Edad
S’havien	Se habían	Turmell	Tobillo
Esvelt	Esbelto	Muntant	Montando
Portava	Llevaba	Cavall	Caballo
Cascavell	Cascabel	Des de	Desde
Almívar	Almíbar	Practicava	Practicaba
Proves	Pruebas	Devia haver	Debía haber

Mòbils	Móviles	Línia	Línea
Avaluar	Evaluar	Assemblea	Asamblea
Gravat	Grabado	Associació	Asociación
Avaria	Avería	Taverna	Taberna
Garatge	Garaje	Venda	Venta
Estranger	Extranjero		

El dictat en llengua castellana:

De la mateixa manera que en el dictat en llengua catalana, al de llengua castellana també hi ha unes paraules en negreta que són les proposades com a conflictives, que a continuació hi ha exposades en una taula, seguint el mateix model.

“El padre de **María** tiene **cincuenta** años, **es abogado** y le gustan mucho los **cuadros** con paisajes y **nubes**. Un **día**, al volver a su casa, vio a dos **sujetos enmascarados** con **gabardina** que **vigilaban** su avenida. **Cuando** entró en casa, empezó a **vigilarlos desde** la ventana. Eran ladrones de cuadros. Mientras **intentaban** escapar, chocaron con el coche contra el **abeto** de un vecino. Se les **averió** el **automóvil** y no pudieron escapar. Descubrieron que eran un par de chicos **extranjeros inmaduros** que también habían robado **embutidos** y canapés del **pabellón** de deportes donde se **celebraba** una fiesta. Tenían **trece** años de **edad** y la cabeza en las **nubes**. Un par de **varones** del **gobierno** consideraron que era grave y que no debían dejarles ir. El abogado les ayudó a librarse de las acusaciones. Cogieron el **tranvía** y se volvieron a las **montañas** con las manos **vacías** y **sobre todo** con la lección aprendida.”

En castellà	En català	En castellà	En català
María	Maria	Abeto	Avet
Cincuenta	Cinquanta	Averió	Avariat
Es	És	Automóvil	Automòbil
Abogado	Advocat	Extranjeros	Estrangers
Cuadros	Quadres	Inmaduros	Immadurs
Nubes	Núvols	Celebraba	Celebrava
Día	Dia	Trece	Tretze
Sujetos	Subjectes	Edad	Edat

En mascarados	Em mascarats	V arones	B arons
G abardina	G avardina	G obierno	G overn
Vigilaban	Vigilaven	T ranvía	T ramvia
Quando	Quan	M ontañas	M untanyes
Vigilarlos	Vigilar-los	V acías	B uides
Desde	Des de	Sobre todo	Sobretot
Intentaban	Intentaven		

Un cop seleccionades les paraules i creats els dictats, s'havien de posar en pràctica i vaig elaborar una fitxa per cada alumne on se'ls demanava el nom, el curs, la llengua materna i la llengua paterna; i a continuació hi havia un quadre per el dictat de català i un altre quadre destinat al dictat en llengua castellana. Es pot veure la fitxa a l'Annex 3.

Anàlisi dictats

Per analitzar els dictats dels alumnes del CCE Montessori-Palau, he escollit 25 dictats de cada grup d'estudiants. En el cas de 2n d'ESO he pogut fer-ho amb tots els alumnes de la mateixa classe. D'altra banda, a 2n de Batxillerat he hagut de mesclar dictats de dos grups diferents, l'A i el B, ja que aquell dia coincidia amb les portes obertes de les universitats de Barcelona i molts d'ells hi eren de visita i amb un grup no n'hi havia prou. Així doncs, amb aquests 50 dictats he intentat estudiar l'impacte que té el contacte entre les dues llengües en aquests alumnes i he intentat descobrir si cometien aquestes faltes i quines són les raons.

A l'hora de valorar aquests resultats només he tingut en compte les paraules i els errors que jo havia seleccionat en negreta de cada dictat. És a dir que, per exemple, si la paraula *avaría* estava escrita *abería*, no he tingut en compte la *b*. Només m'he fixat en què no hi hagués un error amb la *a* i la *e*, que és la raó per la qual havia posat aquesta paraula a la llista.

Tampoc he tingut en compte si han escrit *veïns* amb dièresi o sense, o si han escrit *préssec* amb accent obert o accent tancat. M'he centrat en les paraules en negreta en els meus dictats per focalitzar l'anàlisi.

D'altra banda, corregint els dictats m'he adonat que algunes paraules que jo no havia proposat com a conflictives i que he posat al dictat sense buscar res amb elles, també haurien pogut estar pensades perquè les han errat per confusió entre les llengües com; la *i* enlloc de la *y*, en el cas del dictat en llengua castellana; *cotxe*, enlloc de *coche*, en el mateix dictat en castellà, o *anyos* en lloc d'*años*.

És cert que alguns d'aquests errors han estat per distracció. Del dictat en català al dictat en castellà només hi va haver cinc minuts de diferència i per aquesta raó alguns alumnes han comès alguns errors que en unes altres condicions no haguessin comès.

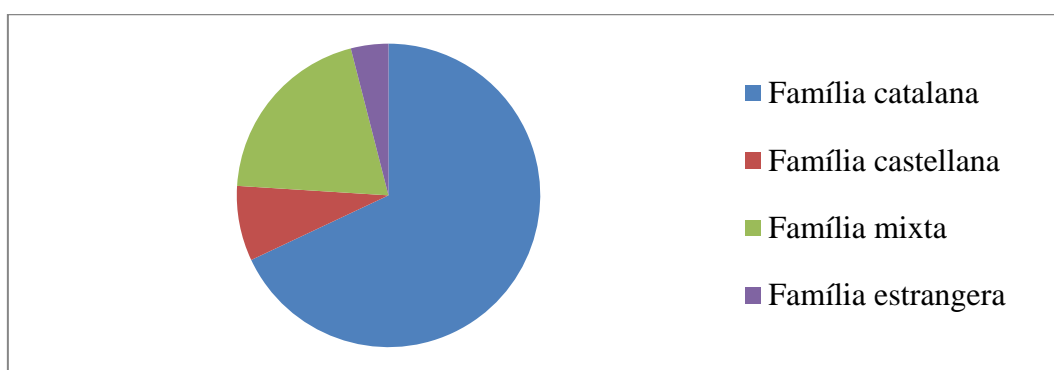
Per analitzar les faltes he fet un recompte, paraula per paraula, del nombre d'alumnes que havien errat cada paraula i l'he comparat entre els dos cursos. Per fer-ho més estètic he buscat el tant per cent i d'aquesta manera, és més senzill de veure.

Estudi de les famílies

Utilitzant la informació que exposava cada alumne al requadre de llengua materna i llengua paterna, he pogut conèixer i separar en quatre grups els alumnes d'ambdós cursos.

2n de Batxillerat: 25 dictats: 5 del grup A i 20 del grup B

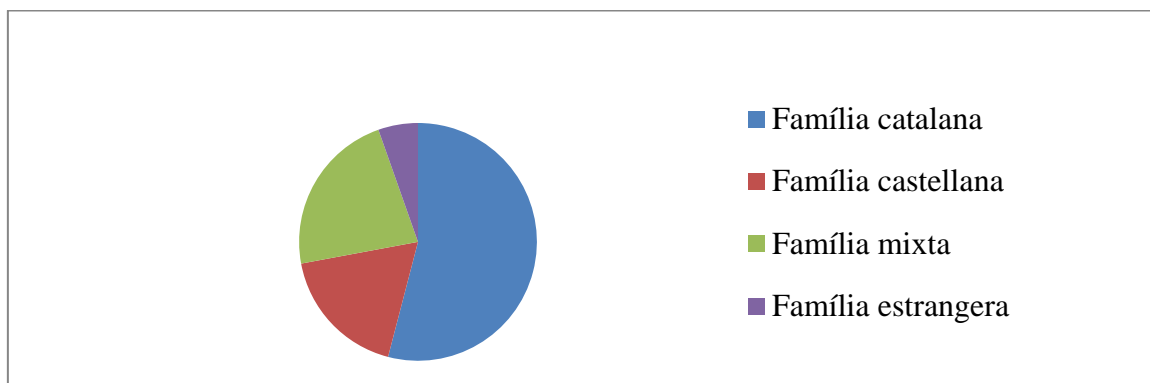
- Família catalana: 17
- Família castellana: 2
- Família mixta: 5
- Família estrangera: 1

En aquest cas, i com el representat de l'equip directiu em va avançar, la majoria de famílies del centre són de parla catalana a casa. El segon més abundant és la família mixta, que significa que un dels pares utilitza el castellà com a llengua vehicular, i l'altre el català. Tot seguit els alumnes que tenen pare i mare de parla castellana, que en aquest cas són molt pocs, només 2. Per últim, només hi ha un alumne que té un dels membres de la família anglès, en aquest cas, com indica a la fitxa del dictat, és la mare.

2n ESO: 25 dictats del grup B

- Família catalana: 12
- Família castellana: 4
- Família mixta: 5
- Família estrangera: 4

El cas de segon d'ESO no és gaire diferent. Aquí continua predominant el nombre d'alumnes que tenen tant el pare com la mare de parla catalana. El que varia més respecte als de segon de Batxillerat és que hi ha més alumnes que tenen pares de parla castellana, s'augmenta la quantitat. El sector de família mixta no es mou, hi ha el mateix nombre en ambdós cursos. Pel que fa als alumnes de pares estrangers també augmenta considerablement i hi ha famílies, sobretot angleses, i un cas de pare ucraïnès i mare russa. A segon d'ESO n'hi ha quatre, mentre que a segon de Batxillerat, únicament n'hi havia un.

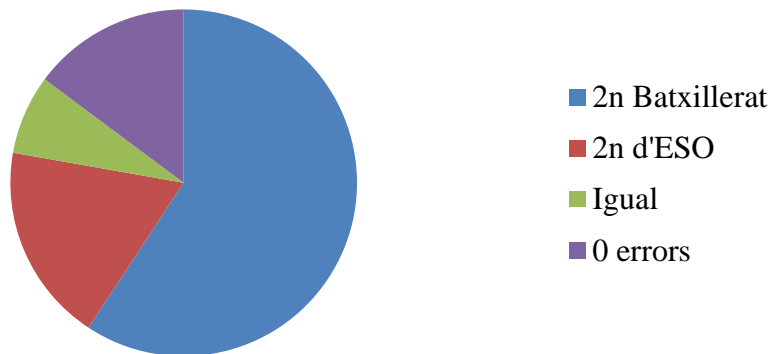
Estudi de les faltes d'ortografia

El primer recompte d'errors l'he fet de manera general. És a dir, tenint en compte tots els dictats, he anat anotant quants alumnes de cada curs havien errat cada paraula. D'aquesta manera he pogut obtenir un resultat molt general. Al costat de cada paraula hi ha dos percentatges diferents: el del costat esquerre de la barra divisòria correspon a la xifra que han obtingut els de segon de Batxillerat i el del costat dret correspon als de segon d'ESO. En totes les llistes se segueix el mateix patró. Després de la llista hi apareixen uns gràfics corresponents als resultats que expressen: en color blau, les paraules que alumnes de Batxillerat han fet millor que els d'ESO; en color vermell, les paraules en què els alumnes d'ESO han obtingut millors resultats que els estudiants de Batxillerat; en color verd, el nombre de paraules en les quals ambdós grups han comès el mateix nombre d'errors; i en color lila, el nombre de paraules que els dos grups d'estudiants han aconseguit deixar sense cap error.

CATALÀ:

Avis: 0% / 4%	Mòbils: 32% / 48%	Cavall: 20% / 20%
S'havien: 0% / 4%	Avaluar: 32% / 52%	Des de: 4% / 60%
Esvelt: 24% / 32%	Gravat: 32% / 32%	Practicava: 0% / 0%
Portava: 0% / 4%	Avaria: 44% / 68%	Devia (haver): 16% / 24%
Cascavell: 56% / 72%	Garatge: 0% / 0%	Línia: 12% / 60%
Almívar: 36% / 44%	Estranger: s: 44%/0% i j: 16% / 24%	Assemblea: 72% / 60%
Meravellós: 44% / 60%	Edat: 0% / 0%	Associació: 16% / 8%
Avorrit: 24% / 36%	Turmell: 60% / 48%	Taverna: 36% / 24%
Proves: 4% / 16%	Muntant: 48% / 68%	Venda: 0% / 0%

Càlcul d'errors

El color blau mostra les faltes d'ortografia en les que els alumnes de segon de batxillerat han estat millor, és a dir que han fet menys percentatge de faltes respecte els alumnes de segon d'ESO.

La paraula que ha causat més dificultats als alumnes de Batxillerat ha estat *turmell*, un 60% dels alumnes han fallat aquesta paraula. Coincideix en ser un dels mots en el qual els alumnes d'ESO han fet menys errors que els de batxillerat.

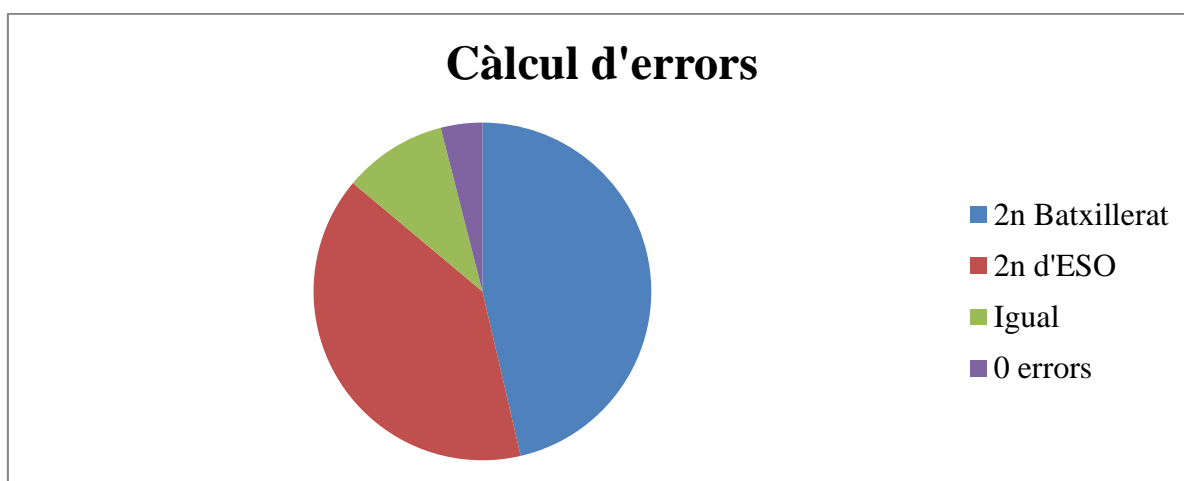
Als alumnes de segon d'ESO la paraula que els ha costat més ha estat *cascavell* amb un 70% d'errades, en la que els de Batxillerat han fet un 56% en errors.

A les paraules *venda*, *garatge*, *practicava* i *edat*, el percentatge en ambdós grups ha quedat a 0. Dels 50 alumnes que han fet aquests dictats, ningú ha caigut en l'error. A part d'aquestes, en el cas de segon de Batxillerat, també han deixat a 0 les paraules *portava* i *s'havien*, a diferència dels d'ESO que han fet un 4% d'errors en aquests mots.

A més a més de la paraula *turmell*, els alumnes de segon d'ESO han fet 4 paraules millor que els de Batxillerat: *estranger*, *assemblea*, *associació* i *taverna*.

CASTELLÀ:

María: 8% / 32%	Cuando: 4% / 4%	Celebraba: 16% / 8%
Cincuenta: 48% / 40%	Vigilarlos: 4% / 8%	Trece: 12% / 16%
Es: 4% / 4 %	Desde: 12% / 8%	Edad: 0% / 4%
Abogado: 16% / 12%	Intentaban: 0% / 16%	Varones: 32% / 72%
Cuadros: 4% / 4%	Abeto: 60% / 52%	Gobierno: 28% / 24%
Nubes: 20% / 48%	Averió: 0% / 4%	Tranvía: 4% / 32%
Día: 12% / 32%	Automóvil: 60% / 28%	Montañas: 0% / 0%
Sujetos: 0% / 0%	Extranjeros: x: 16% / 20% j: 44% / 48%	Vacías: 4% / 0%
Enmascarados: 32% / 20%	Inmaduros: 24% / 8%	Sobre todo: 76% / 80%
Gabardina: 48% / 44%	Embutidos: 4% / 8%	
Vigilaban: 8% / 20%	Pabellón: 72% / 60%	

En castellà els de Batxillerat han estat millors excepte en les paraules: *cincuenta*, *abogado*, *enmascarados*, *gabardina*, *desde*, *abeto*, *automóvil*, *inmaduros*, *pabellón*, *celebraba*, *gobierno* y *vacías*, que han estat millor els alumnes de segon de Batxillerat.

A segon d'ESO hi ha més alumnes de família castellana que a Batxillerat. Aquesta podria ser una raó per la qual han tingut millors resultats en el dictat castellà.

En general han tingut uns millors resultats els alumnes de segon de batxillerat, per tant es pot veure que, encara que sempre hi ha alguna excepció, els alumnes més grans, que han tingut més experiència i han hagut de treballar més el tema de l'ortografia, han millorat fins a arribar a aquests resultats.

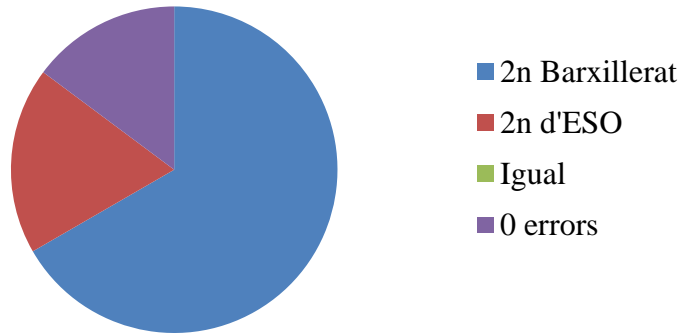
Estudi detallat

Un cop fet l'anàlisi general, n'he fet un altre més detallat, separant els dictats en quatre grups, segons les famílies dels alumnes, si són catalans, castellans, mixtes o estrangers, per focalitzar l'anàlisi.

- Alumnes de famílies catalanes al dictat en català. 17 de segon de Batxillerat i 12 a segon d'ESO

Avis: 0% / 8'3%	Mòbils: 29'4%/ 25%	Des de: 11'7%/ 50%
S'havien: 0%/ 8'3%	Avaluar: 17'6%/ 33'3%	Practicava: 0%/ 0%
Esvelt: 29'4%/ 33'3%	Gravat: 23'5%/ 50%	Devia (haver): 11'7%/ 33'3%
Portava: 0%/0%	Avaria: 35'2%/ 66'6%	Línia: 5'8%/ 50%
Cascavell: 35'2%/ 58'3%	Garatge: 0%/ 0%	Assemblea: 64'7%/ 58'3%
Almívar: 47'05%/ 41'6%	Estranger: s: 35'2%/ 16.6% j: 11'7%/0%	Associació: 17'7%/ 25%
Meravellós: 35'2%/ 50%	Edat: 0%/ 8'3%	Taverna: 23'5%/ 33'3%
Avorrit: 11'7%/ 41'6%	Turmell: 47'05%/ 41'6%	Venda: 0%/ 0%
Proves: 5'8%/ 16'6%	Muntant: 47'05%/ 50%	
	Cavall: 0%/ 25%	

Càlcul d'errors

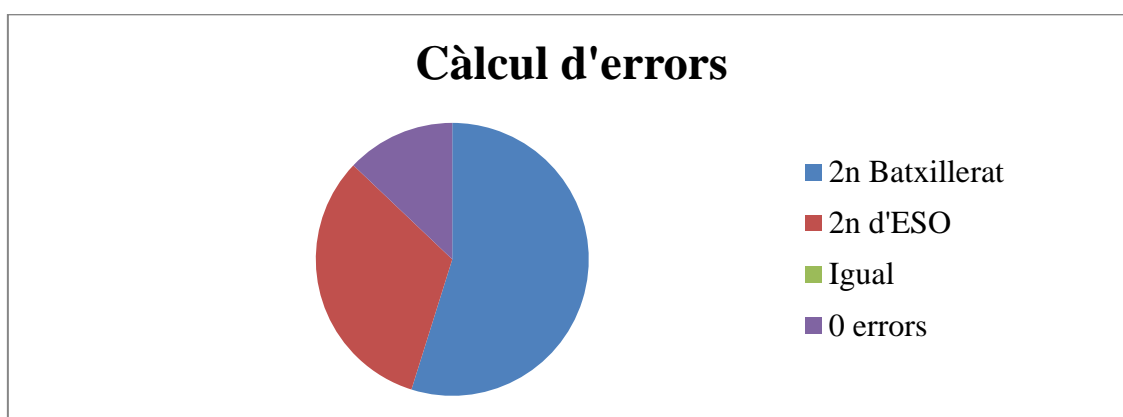

En aquest apartat trobem que els alumnes de segon de Batxillerat han estat considerablement millors que els de segon d'ESO. Com que el nombre de dictats dels dos grups no era el mateix, no ha estat possible trobar cap paraula en què haguessin fet el mateix percentatge d'errors. El nombre de paraules que han deixat a 0% i els errors que han comès els alumnes d'ESO és gairebé el mateix. En les paraules *portava*, *garatge*, *practicava* i *venda* cap dels dos grups ha fet cap falta. A més a més d'aquestes, els alumnes de segon de Batxillerat han deixat sense errors les paraules *avis*, *s'havien*, *edat* i *cavall*. Encara que els alumnes de més edat hagin estat millors que els més petits, hi ha algunes paraules en què els de segon d'ESO han estat millors, han fet menys errades: *almívar*, *mòbils*, *estranger*, *turmell* i *assemblea*.

Els resultats són força bons ja que només en dues ocasions hi ha un percentatge que supera el 50%. En les paraules *cascavell*, *avaría*, i *assemblea* han produït errors la major part dels alumnes d'aquesta selecció que han fet aquest dictat.

- Alumnes de famílies catalanes al dictat en castellà

María: 11'7% /8'3%	Vigilaban: 5'8%/8'3%	Embutidos: 0%/16'6%
Cincuenta: 52'9%/25%	Cuando: 0%/0%	Pabellón: 70'5%/50%
Es: 5'8%/8'3%	Vigilarlos: 0%/16'6%	Celebraba: 5'8%/8'3%
Abogado: 17'6%/0%	Desde: 11'7/8'3%	Trece: 11'7%/41'6%
Cuadros: 5'8%/8'3%	Intentaban: 11'7%/0%	Edad: 0%/8'3%
Nubes: 17'6%/33'3%	Abeto: 52'9%/41'6%	Varones: 29'4%/58'3%
Día: 5'8% /16'6%	Averió: 0%/16'6%	Gobierno: 23'5%/8'3%
Sujetos: 5'8%/16'6%	Automóvil: 47'05%/33'3%	Tranvía: 5'8%/25%
Enmascarados: 17'6%/25%	Extranjeros: x: 17'6%/ 33'3% j: 35'2%/50%	Montañas: 0%/0%
Gabardina: 52'9% /41'6%	Inmaduros: 0%/0%	Vacías: 0%/0%
		Sobre todo: 88'2%/91'6%

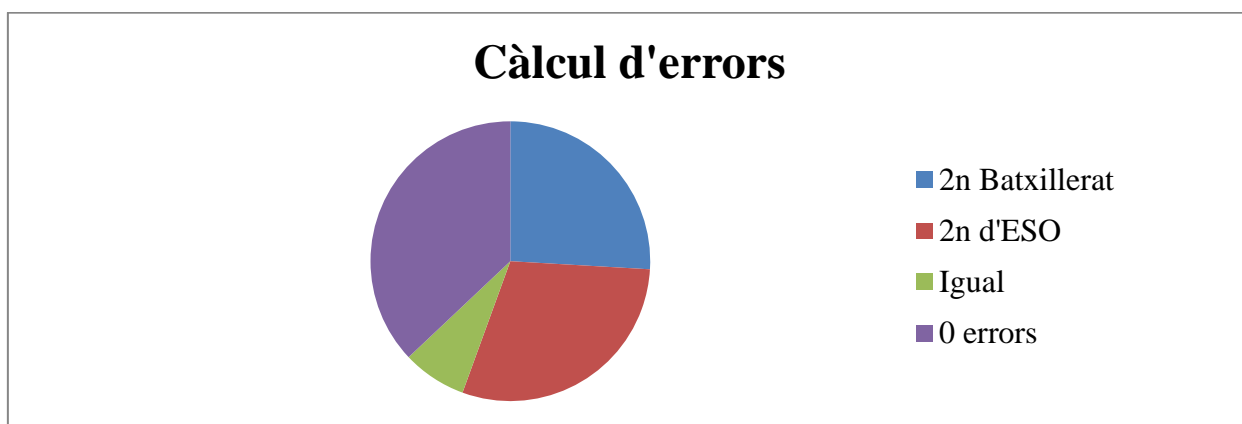
En aquesta part els alumnes de segon d'ESO també han fet més errors que els alumnes de Batxillerat. La diferència és força gran entre els dos grups. Igual que a la part del dictat en català, no hem pogut trobar paraules amb el mateix nombre d'errors a les dues edats. De paraules que han quedat a 0 errors per ambdues parts, sí que n'hi ha. En aquest cas són: *cuando, inmaduros, montañas y vacías*. Els alumnes de Batxillerat, a

diferència dels d'ESO també han deixat sense errors les paraules *averió, edad* i *embutidos*. D'altra banda, que encara no s'havia vist, els alumnes de segon d'ESO també han deixat paraules sense errors, on els de Batxillerat s'han equivocat: *abogado* i *intentaban*.

En general, han fet més errors en comparació amb el dictat en llengua catalana. És a dir, hi ha més paraules que superen el 50% d'errors que en el cas anterior. Aquí hi ha *cincuenta, pabellón, abeto, gabardina, varones* i *sobre todo*. Els alumnes de segon d'ESO han estat millors en algunes paraules com ara: *María, cincuenta, desde, automóvil, pabellón* i *gobierno*.

- Alumnes de famílies castellaneres al dictat en català. 2 de Batxillerat i 4 d'ESO

Avis: 0%/0%	Mòbils: 50%/ 25%	Cavall: 0%/ 25%
S'havien: 0%/0%	Avaluar: 50%/50%	Des de: 0%/ 50%
Esvelt: 0%/25%	Gravat: 50%/ 0%	Practicava: 0%/ 0%
Portava: 0%/0%	Avaria: 0%/ 75%	Devia (haver): 0%/ 0%
Cascavell: 100%/50%	Garatge: 0%/ 0%	Línia: 50%/ 100%
Almívar: 0%/ 50%	Estranger: s: 100%/	Assemblea: 100%/ 50%
Meravellós: 50% 50%	50% i j: 0%/ 0%	Associació: 0%/0%
Avorrit: 50%/25%	Edat: 0%/ 0%	Taverna: 50%/ 25%
Proves: 0%/0%	Turmell: 100%/ 75%	Venda: 0%/ 0%
	Muntant: 0%/ 100%	

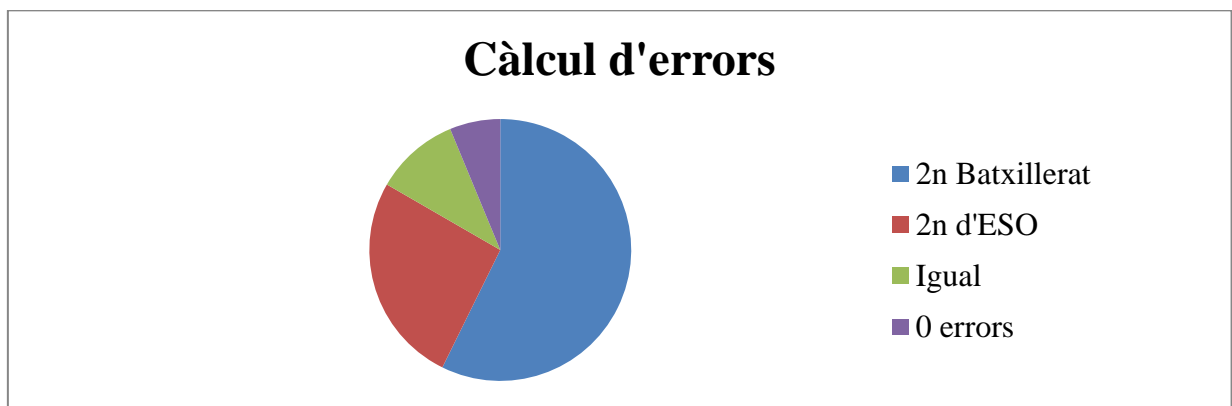
En aquest apartat és on he trobat la sorpresa més gran. Per començar m'ha sobtat que fossin els alumnes de segon d'ESO que fessin menys faltes que els de Batxillerat. La diferència no és molt gran, però hi és. Sí que és cert que hi ha més alumnes de família castellana a ESO que a Batxillerat i aquesta podria ser la raó per la qual fossin una mica millors els alumnes de segon d'ESO. Un altre aspecte que m'ha sorprès és que són els alumnes castellans, tant grans com petits, que han deixat més paraules al dictat en llengua catalana sense errors. En un grup hi havia 2 dictats i a l'altre 4 i, al ser

proporcionals, hi ha hagut alguns casos ens els que ha coincidit el nombre d'errors comesos per ambdues parts com ho han estat les paraules *meravellós* i *avaluar*.

Com hem vist en el cas dels alumnes de família catalana, aquí també es pot veure que en moltes de les paraules, se supera el 50% en errors com en el cas de: *cascavell*, *avaría*, *estranger*, *turmell*, *muntant*, *línia* i *assemblea*.

- Alumnes de famílies castellanes al dictat en castellà

María: 0%/50%	Cuando: 0%/0%	Pabellón: 0%/50%
Cincuenta: 50%/75%	Vigilarlos: 0%/25%	Celebraba: 50%/0%
Es: 0%/0%	Desde: 0%/0%	Trece: 0%/25%
Abogado: 0%/0%	Intentaban: 50%/25%	Edad: 0%/0%
Cuadros: 0%0%	Abeto: 0%/50%	Varones: 50%/25%
Nubes: 50%/25%	Averió: 0%/0%	Gobierno: 50%/50%
Día: 50%/50%	Automóvil: 50%/25%	Tranvía: 0%/50%
Sujetos: 0%/0%	Extranjeros: x: 0%/25%	Montañas: 0%/0%
Enmascarados: 0%/0%	j: 50%/50%	Vacías: 0%/0%
Gabardina: 50%/75%	Inmaduros: 0%/0%	Sobre todo: 0%/75%
Vigilaban: 50%/75%	Embutidos: 0%/0%	

Es torna a observar com són els alumnes de segon de batxillerat els que han obtingut millors resultats en aquesta part. De tota manera, els alumnes d'ESO han estat millors en algunes paraules com *nubes*, *intentaban*, *automóvil*, *celebraba*, i *varones*.

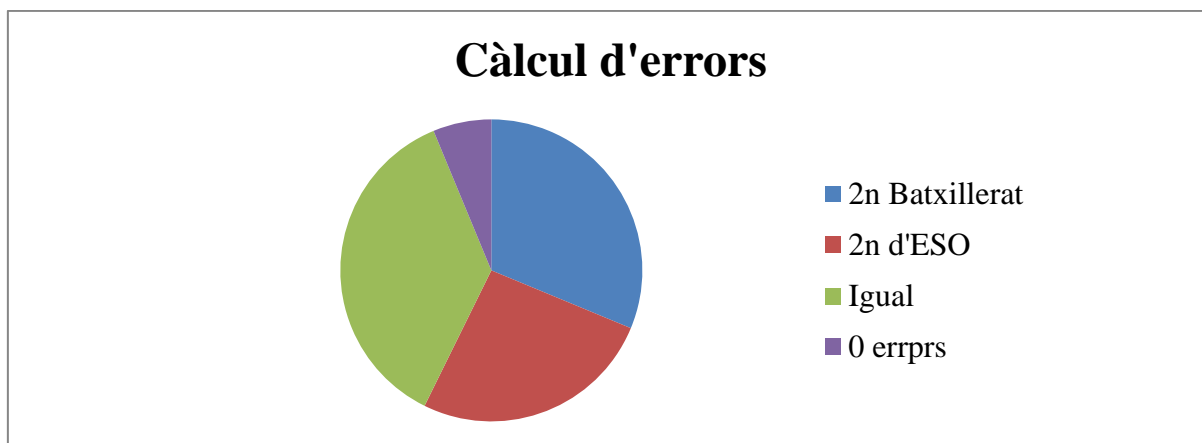
Aquest grup també ha deixat sense errors moltes paraules: *es, abogado, cuadros, sujetos, enmascarados, cuando, desde, averió, inmaduros, embutidos, edad, montañas i vacías*.

Com en el cas del dictat en llengua catalana, també hi ha hagut l'opció de fer el mateix nombre d'errors per part dels dos grups. En les paraules *día, extranjeros i gobierno*, s'han comès el mateix nombre d'errors per part dels alumnes de Batxillerat i d'ESO.

En aquest cas només hi ha les paraules *sobre todo ,gabardina, vigilaban i cincuenta*, que superen el 50%. Coincideix amb què aquests dictats són els dels alumnes de família castellana i per tant, ja és lògic que, en general, facin menys errors.

- Alumnes de famílies mixtes al dictat en català. 5 de Batxillerat i 5 d'ESO

Avis: 0%/0%	Avaluar: 40%/60%	Des de: 0%/40%
S'havien: 0%/0%	Gravat: 0%/20%	Practicava: 0%/ 0%
Esvelt: 20%/40%	Avaria: 80%/80%	Devia (haver): 0%/40%
Portava: 0%/0%	Garatge: 0%/ 0%	Línia: 0%/40%
Cascavell: 80%/80%	Estranger: s: 20%/20 i j:0%/0%	Assemblea: 80%/60%
Almívar: 20%/20%	Edat: 0%/ 0%	Associació: 20%/0%
Meravellós: 60%/60%	Turmell: 60%/40%	Taverna: 60%/ 20%
Avorrit: 40%/20%	Muntant: 60%/60%	Venda: 0%/ 0%
Proves: 0%/0%	Cavall: 20%/20%	
Mòbils: 40%/40%		

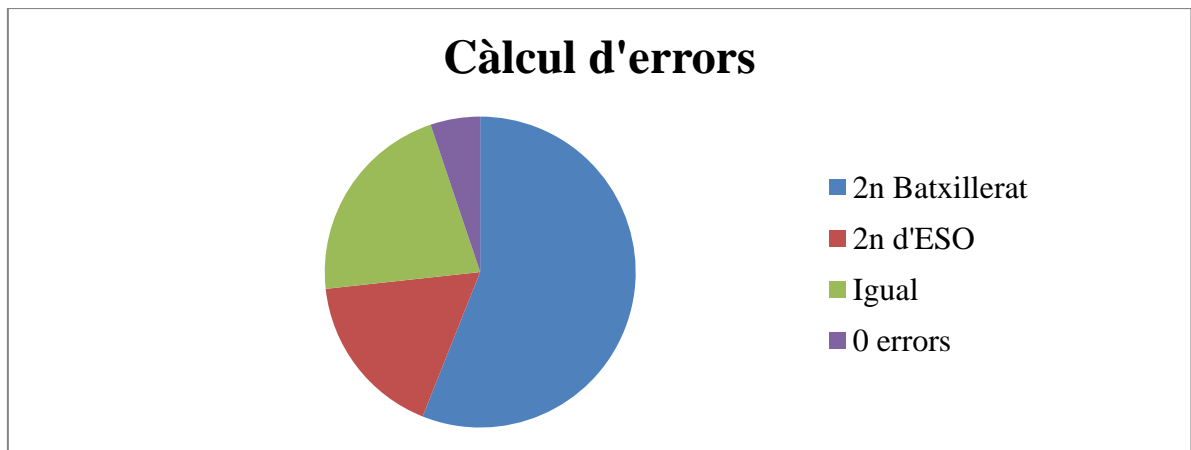
En aquest cas, com s'ha pogut veure anteriorment, hi ha el mateix nombre de famílies mixtes a un curs que a l'altre. Per aquesta raó hi ha molta coincidència de percentatges en les paraules. És la part de color verd i, per tant, la que ocupa l'espai més gran del gràfic. A continuació, per ordre de més a menys, hi ha l'apartat de segon de batxillerat que una vegada més, són superiors als d'ESO. De totes maneres, en les paraules *avorrit*, *turmell*, *assemblea*, *associació* i *taverna*, els que han obtingut millors resultats han estat els alumnes de segon d'ESO. Els dos grups han estat capaços de

deixar sense cap error les paraules *avis, s'havien, portava, proves, garatge, edat, practicava i venda*. A més a més d'aquestes paraules, i a diferència dels alumnes de segon d'ESO, els de batxillerat tampoc han errat en les paraules *gravat, des de i devia*. Per contra, els alumnes d'ESO han deixat a 0 el percentatge de la paraula *associació*, en la que els alumnes de Batxillerat han obtingut un 20% d'errors.

En general, la majoria de les paraules superen el 50% dels errors, ja sigui per part d'un grup o l'altre. Sense comptar les paraules que han quedat amb 0 errors, hi ha més paraules que superen el 50%, que paraules que no ho superen.

- Alumnes de famílies mixtes al dictat en castellà.

María: 0%/60%	Vigilaban: 0%/40%	Embutidos: 0%/20%
Cincuenta: 40%/0%	Cuando: 0%/0%	Pabellón: 60%/20%
Es: 0%/0%	Vigilarlos: 0%/0%	Celebraba: 20%/20%
Abogado: 0%/20%	Desde: 0%/20%	Trece: 20%/0%
Cuadros: 0%0%	Intentaban: 20%/40%	Edad: 0%/0%
Nubes: 20%/40%	Abeto: 40%/60%	Varones: 40%/100%
Día: 0%/40%	Averió: 0%/0%	Gobierno: 20%/20%
Sujetos: 0%/0%	Automóvil: 0%/20%	Tranvía: 0%/0%
Enmascarados: 40%/40%	Extranjeros: x: 0%/0% j: 20%/20%	Montañas: 0%/0%
Gabardina: 20%/40%	Inmaduros: 0%/40%	Vacías: 20%/0%
		Sobre todo: 60%/60%

Hi continuen havent 5 alumnes de cada grup d'estudiants de família mixta. A diferència del dictat en llengua catalana, es pot veure que els alumnes de segon de Batxillerat han obtingut molt millor resultat que els alumnes d'ESO. A continuació hi ha l'apartat verd, que coincideix amb les paraules en què els alumnes d'ambdós grups

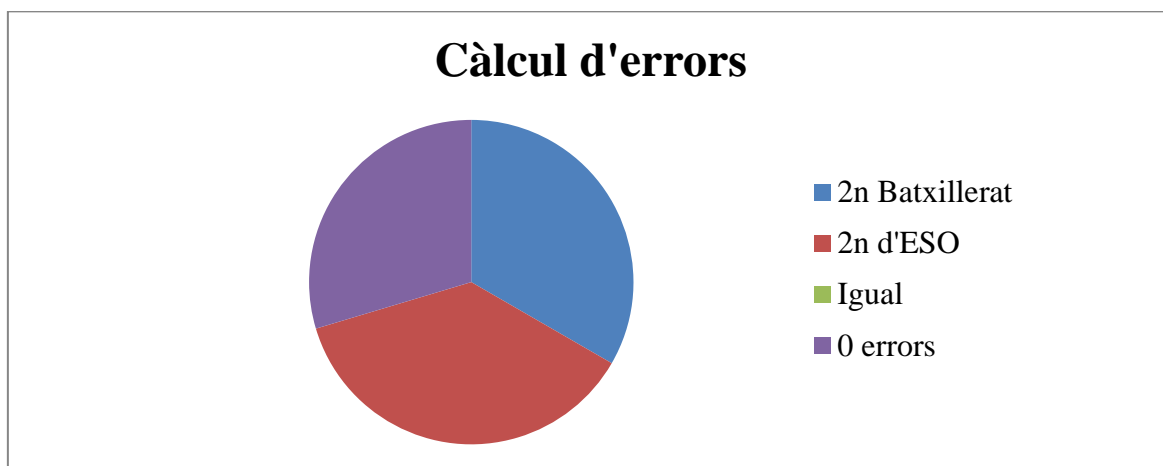
han comès el mateix nombre d'errades. En castellà també han aconseguit deixar paraules sense errors com ara: *es, sujetos, cuando, vigilarlos, averió, edad, tranvía i montañas*.

En aquest cas els alumnes de segon de Batxillerat han estat força superiors ja que han aconseguit deixar un gran nombre de paraules sense errors, a diferència dels alumnes d'ESO. Aquestes paraules són: *María, abogado, día, vigilaban, desde, automóvil, inmaduros i embutidos*. A diferència dels alumnes de segon d'ESO que només ho han aconseguit amb *cinquenta, trece i vacías*.

En general, el nombre d'errors, per contra del que s'ha pogut veure al dictat en llengua catalana, hi ha poques paraules que superin el 50%. Només s'ha donat en els casos de *María, abeto, pabellón, varones i sobre todo*; en la resta de paraules, ni per un grup ni per l'altre, s'ha superat el 50%.

- Alumnes de famílies estrangeres al dictat en català. 1 de Batxillerat 4 d'ESO

Avis: 0%/0%	Mòbils: 0%/75%	Cavall: 100%/0%
S'havien: 0%/0%	Avaluar: 0%/25%	Des de: 0%/75%
Esvelt: 0%/25%	Gravat: 100%/75%	Practicava: 0%/ 0%
Portava: 0%/0%	Avaria: 0%/50%	Devia (haver): 100%/25%
Cascavell: 100%/50%	Garatge: 0%/ 0%	Línia: 100%/50%
Almívar: 0%/50%	Estranger: s: 100%/0% i j:100%/0%	Assemblea: 100%/25%
Meravellós: 100%/25%	Edat: 0%/ 0%	Associació: 0%/25%
Avorrit: 0%/25%	Turmell: 100%/50%	Taverna: 0%/ 0%
Proves: 0%/25%	Muntant: 100%/50%	Venda: 0%/ 0%

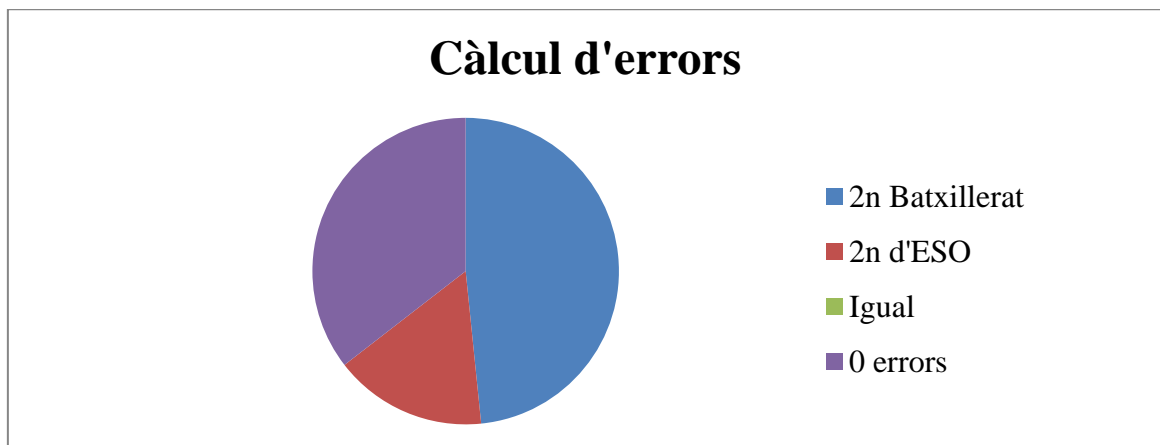
Aquest grup d'alumnes ha estat una mica complicat de valorar ja que la diferència entre el nombre d'alumnes d'un grup i de l'altre era molt notòria. Per una banda, a segon de Batxillerat només hi ha un estudiant i per altra banda, a segon d'ESO n'hi ha quatre. Cada paraula que l'alumne de batxillerat errava, ja figurava com un 100% dels errors, que coincideix amb les paraules que els alumnes de segon d'ESO han fet millor que ell. És el cas de les paraules: *cascavell*, *meravellós*, *gravat*, *turmell*,

mundant, cavall, devia i assemblea. Aquests 5 alumnes també han aconseguit deixar un gran nombre de paraules sense errors que són: *avis, s'havien, portava, garatge, edat, taverna i venda*. La resta de paraules són les que l'estudiant de segon de Batxillerat ha deixat sense cap error i que, per altra banda, els alumnes de segon d'ESO han comès algun error.

De les paraules que han errat, ja sigui un grup d'edat o l'altre, la gran majoria també superen el 50% d'errors. Només queden per sota d'aquest percentatge les paraules *esvelt, avorrit, almívar, proves, avaluar i associació*; la resta de paraules totes superen aquest percentatge. Algunes perquè l'alumne de batxillerat l'ha errada i passa directament al 100% i altres perquè més de la majoria dels alumnes d'ESO també han comès l'error.

- Alumnes de famílies estrangeres al dictat en castellà.

María: 0%/25%	Vigilaban: 0%/0%	Embutidos: 0%/0%
Cincuenta: 0%/25%	Cuando: 0%/0%	Pabellón: 100%/75%
Es: 0%/0%	Vigilarlos: 100%/0%	Celebraba: 0%/0%
Abogado: 100%/25%	Desde: 100%/0%	Trece: 0%/0%
Cuadros: 0%0%	Intentaban: 0%/25%	Edad: 0%/0%
Nubes: 0%/50%	Abeto: 0%/75%	Varones: 0%/50%
Día: 0%/50%	Averió: 0%/25%	Gobierno: 0%/25%
Sujetos: 0%/0%	Automóvil: 0%/25%	Tranvía: 0%/25%
Enmascarados:	Extranjeros: x:100%/25	Montañas: 0%/0%
0%/0%	% j: 100%/25%	Vacías: 0%/0%
Gabardina: 100%/25%	Inmaduros: 100%/0%	Sobre todo: 0%/75%

Es pot veure com, a diferència del dictat en català, l'estudiant de segon de Batxillerat ha fet menys errors que els alumnes d'ESO. La franja més petita és la que indica les paraules que els alumnes més petits han fet menys errors que l'alumne de

Batxillerat. Aquestes paraules són: *abogado, gabardina, extranjero, inmaduros i pabellón.*

Pel que fa al sector de color lila, el que indica les paraules que els dos grups d'alumnes han deixat sense cap error.

Hi ha menys paraules que al dictat en llengua catalana que han superat el 50% dels errors en els dos grups d'estudiants. De manera que a l'altre dictat hi havia onze paraules que superaven aquesta franja, en aquest n'hi ha nou. La diferència no és molt gran, però significa que cinc estudiants han deixat de fer errors.

Conclusions

Un cop fet el buidatge d'errades de cada estudiant i analitzats els resultats, se'n poden extreure algunes conclusions.

S'ha pogut anar veient amb els diferents gràfics i percentatge que els alumnes d'aquesta escola en general han obtingut millors resultats en llengua castellana que en llengua catalana.

Els estudiants de famílies catalanes han estat els únics que han obtingut, tant un grup com l'altre, millors resultats en català que en castellà. En català hi ha hagut 3 paraules que han superat el 50% dels errors, en canvi al dictat en llengua castellana n'hi ha hagut 6. En aquest cas, la hipòtesi inicial que els alumnes catalans escriuen millor en llengua catalana que en llengua castellana es compleix.

D'altra banda, els resultats dels alumnes que són de família castellana també han fet complir la hipòtesi d'obtenir millors resultats en castellà que en català. Al dictat en català, hi ha 7 paraules que superen el 50% dels errors, fet que significa que la majoria dels alumnes han comès aquestes errades, mentre que en castellà només hi ha quatre paraules que superen aquesta franja.

Fins aquí les hipòtesis es compleixen; és en aquest moment que els resultats comencen a sorprendre. Els alumnes que tenen el pare castellà i la mare catalana, o viceversa, és a dir, els estudiants de família mixta, han obtingut millors resultats en castellà que en català. Al ser una escola catalana i que, generalment predominen les assignatures en català, sorprèn que aquests alumnes hagin obtingut aquests resultats.

Per últim, els estudiants de família estrangera, a diferència del que jo havia pensat en un inici, també han obtingut millors resultats en castellà que en català. La diferència no és molt notòria ja que en català hi ha 11 paraules que superen el 50%, a diferència del castellà que n'hi ha 9.

De tota manera i, com es pot veure als dos primers gràfics que expressen els resultats generals, els alumnes de segon de Batxillerat han obtingut millors resultats que els alumnes de segon d'ESO, tant en llengua catalana com en llengua castellana. En el cas català, els resultats són força superiors, a diferència del cas castellà en el qual els alumnes de segon d'ESO han obtingut resultats més bons que en català. La diferència entre els dos grups es redueix, però continuen essent superiors els resultats dels alumnes

de Batxillerat. Una de les raons podria ser que a segon d'ESO hi ha més alumnes que tenen família de parla castellana.

Reitero el fet que no hi va haver gaire diferència temporal entre un dictat i l'altre. A més a més els dictats eren molt llargs i els alumnes al final d'aquests, ja tenien el cap massa dispers i no estaven del tot concentrats. Alguns dels errors han estat fruit d'aquesta desconcentració.

Tot i així, considero que, a part de les paraules proposades als dictats, hi ha moltes faltes d'ortografia, massa per l'edat que tenen i això podria ser una problemàtica portada per aquest contacte entre el català i el castellà. Aquestes errades s'han ocasionat perquè tenien la possibilitat de dubte, és a dir, que al tenir coneixement de les dues llengües tenen l'oportunitat de dubtar, cosa que una persona que només en coneix una moltes d'aquestes faltes no les haurien fet. És una sort dominar dues llengües per igual i poder escoltar, parlar i escriure en dues llengües de la mateixa manera, però en certes ocasions, pot causar alguns problemes ja que, de tant de contacte que tenen, es poden arribar a confondre.

Un dels alumnes que ha tingut millors resultats en llengua castellana és un alumne de segon d'ESO que té els pares de nacionalitat anglesa. Educació Infantil i fins a primer d'ESO havia estudiat en un centre a Barcelona on la llengua vehicular era només el castellà. Ell ha après només el castellà i aquesta és una de les raons per les quals aquest estudiant ha fet molt poques faltes en castellà i, en canvi, moltes en català. Ara domina molt la llengua castellana i li falta avançar en la catalana. Al no haver rebut una escolarització bilingüe i haver començat només amb el castellà, ha estat avantatjós per ell, ja que moltes confusions que tenen els alumnes que coneixen ambdues llengües, ell no les ha tingudes. Aquesta podria ser la continuació del meu treball, que no descarto fer més endavant, poder estudiar com ha estudiat aquest alumne i com avança fins a arribar a segon de Batxillerat.

Bibliografia

Arenas i Sampera, J., & Muset, M. (2007). *La Immersió lingüística: una acció de govern, un projecte compartit*. Barcelona: Centre d'Estudis Jordi Pujol.

Artigal, J. M. (1989). *La Immersió a Catalunya: consideracions psicolingüístiques i sociolingüístiques*. Vic: Eumo.

Artigal, J. M. (1995). *Els Programes d'immersió als territoris de llengua catalana*. Barcelona: Fundació Jaume Bofill.

Lambert, W. (1978). *Some cognitive and sociocultural consequences of being bilingual*, a J. Alatis (Ed.) <International Dimensions of Bilingual Education>, Georgetown University Press, Washington, pp 214-229).

Lambert, W i Tucker, G.R. (1972). *Bilingual Education of Children. The Saint Lambert Experiment*. Rowley, Massachussetts: Newbury House.

Balkan, L. (1971). *Les effets de bilingüisme français-anglais sur les aptitudes intellectuelles*, AIMAV, Brussel·les.

Ribes, D. (1993). *Els programes d'Immersió al català: avaluació d'alguns aspectes del rendiment escolar*. Tesi doctoral. Barcelona: Universitat de Barcelona (Departament de Psicologia Bàsica).

Webgrafia.

<http://www.xtec.cat/~fmota/segon%20batx/franco.htm>

https://ca.wikipedia.org/wiki/Franquisme_a_Catalunya

<http://www.gencat.cat/culturcat/portal/site/culturacatalana/menuitem.be2bc4cc4c5aec88f94a9710b0c0e1a0/indexdeb9.html?vgnextoid=23885c43da896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextchannel=23885c43da896210VgnVCM1000000b0c1e0aRCRD&vgnnextfmt=detall2&contentid=2b26edfc49ed7210VgnVCM1000008d0c1e0aRCRD>

<http://www.montessori-palau.net/>

<http://www.montessori-ami.org/>

<https://www.omnium.cat/docroot/omnium/includes/news/fitxers/4547/RevistaOmnium15-article-immersio.pdf>

http://xtec.gencat.cat/web/.content/alfresco/d/d/workspace/SpacesStore/0007/02b4b23d-1e7e-439f-bb4e-0545d91b269a/Dossier0_pil_rev.pdf

https://ca.wikipedia.org/wiki/Immersi%C3%B3_ling%C3%BC%C3%ADstica